

Dom i obitelj Hrvatska Izbor urednika

Socijalni radnici nezadovoljni vladinom politikom: Zabrinjavaju kaznena djela nasilja u obitelji, stradavaju i djeca

Objavio Ivana Josipović - 12. rujna 2022. u 16:13

f t G+ p 📄

Foto: fah, snimka zaslona, Thinkstock, montaža narod.hr

Socijalni radnici na Svjetski dan socijalnog rada u ožujku izrazili su nezadovoljstvo odnosom države i politike prema sustavu socijalne skrbi. Od tada se ništa nije promijenilo. Prije desetak dana muškarac je u **Novskoj supruzi zadao više ubodnih rana i ona je preminula na mjestu događaja**, a ubojica je potom pobjegao s mjesta događaja. Prije nego je uhićen i **sebi je oduzeo život**. Dvadesetak dana prije toga **žena je prijavila supruga za nametljivo ponašanje i prijetnje**. Po dovršetku istraživanja i ispitivanja **sisачko tužiteljstvo ga je pustilo uz zabranu prilaska supruzi na 50 metara i zabranu kontaktiranja**. Sve je završilo tragično. **Je li se mogla spriječiti tragedija? Tko je zakazao?** Ovakve i slične zabrinjavajuće situacije postaju sve češće i s razlogom se postavlja pitanje koje su mane socijalne politike u Hrvatskoj, ali i s njom povezanih djelatnosti.

O slučaju iz Novske kasnije je isplivala informacija kako je ubojica 1994. godine imao fizički sukob s muškarcem 20-ak godina starijim od njega. Taj muškarac je kasnije od ozljeda preminuo u bolnici u Zagrebu. Napadač je završio u zatvoru, ali mu je dosuđena minimalna kazna.

Desetak dana prije ovog događaja u Gospiću je muž izbo suprugu i njenog prijatelja u obiteljskoj kući i susjedovom dvorištu, pobjegao pa se predao policiji. Srećom, preživjeli su. Muškarac je također imao mjeru zabrane približavanja supruzi na manje od 50 metara i boravka u zajedničkom domu.

Socijalni radnici u centru (negativne) pažnje

No, rad djelatnika u sustavu socijalne skrbi i djelatnostima povezanim s njim našao se još ranije u fokusu javnosti nakon smrti dvoipolgodišnje romske djevojčice Nikoll iz Nove Gradiške, a zatim agresivne medijske hajke na djelatnike i govor mržnje na društvenim mrežama pokrenute od aktivistica s kojima je ministar odmah dogovorio sastanak – umjesto sa strukom za koju je nadležan. Iste aktivistice ponovno su u medijima nakon slučaja iz Novske, dok se struku jednostavno zanemaruje. Zazvonilo je mnogima zvono za uzbunu koje upozorava da cijeli sustav funkcionira loše i da ne uspijeva zaštititi one najosjetljivije. Pokazuju to podaci MUP-a, izvješća pravobraniteljica, ali i problemi koje iznosi struka.

> **Odvjetnik Novosel nakon presude roditeljima male Nikoll: 'Sankciju treba dobiti i Centar za socijalnu skrb'**

> **Počelo suđenje za smrt malene Nikoll: Roditelji stigli odvojeno, svjedočili neurokirurg i dječji psihijatar**

> **Dr. Markić: 'Zlostavljana 2,5 godišnja Nikol je iz romske obitelji. Koga štite i kome štode oni koji to skrivaju?'**

> **Mnoštvo ljudi stiglo na pokop djevojčice Nikol u Novoj Gradiški**

> **Andrijanić: VL nam pokušava usaditi u glavu kako je Nikol mrtva zato što su hrvatski građani izglasali zaštitu tradicionalnog braka**

Zabrinjavajući podaci MUP-a o djeci

Prema podacima MUP-a u 2021. godini ubijeno je troje djece, sedmero je počinilo suicid, a evidentirano je i 63 pokušaja samoubojstva djece. U prometnim nesrećama život je izgubilo 17 djece.

Podaci MUP-a pokazuju da je u 2021. godini otkriveno i prijavljeno **4946 kaznenih djela na štetu djece**, što je povećanje za 16 % u odnosu na broj kaznenih djela u 2020.

U najvećem broju prijavljena su kaznena djela povrede djetetovih prava (2315) odnosno zlostavljanja i grubog zanemarivanja obveze podizanja, odgoja i obrazovanja djeteta i povrede obveze uzdržavanja (552), te neprovođenje odluke za zaštitu djeteta (127). Prijavljeno je i **804 spolnih delikata nad djetetom, 318 kaznenih djela protiv života i tijela, od čega 7 ubojstva u pokušaju, 3 ubojstva, jedno kazneno djelo prouzročenja smrti iz nehaja, te 299 kaznenih djela tjelesnih ozljeda**. Djeci se prijetilo u 282 slučaja, a u 7 slučajeva je prijavljeno nametljivo ponašanje prema djetetu.

Prijavljenim kaznenim djelima oštećeno je 5106 djece, od čega 3093 u dobi do 14 godina, 1025 u dobi 14-16 godina i 988 djece u dobi 16-18 godina. Najveći broj djece (4813) oštećen je kaznenim djelima iz domene općeg kriminaliteta, domene kriminaliteta prometa (156), kibernetičkog kriminaliteta (61), organiziranog kriminaliteta (28), kriminaliteta droga (33). U velikom broju djeca su bila žrtve kaznenih djela počinjenih u obiteljskom okruženju ili u neposrednoj vezi s obiteljskim odnosima (3110 djece), od čega je najveći broj djece oštećeno kaznenim djelom povrede djetetovih prava (2340).

Obiteljsko nasilje

Prema službenoj statistici MUP-a, 2021. godine evidentirano je sveukupno 98 prijava za kazneno djelo – Spolno uznemiravanje od čega je 85 žrtava žena (87 %) i 13 muškaraca (13 %). Ako se gleda počinjenje djela među bliskim osobama, od ukupnog broja žena žrtava, njih 11 je nastradalo od bliske muške osobe.

Prema Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji, a prema službenim podacima Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske (MUP) u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021., zbog **prekršaja počinjenog nasiljem u obitelji prijavljeno je 8.368 osoba** (za 2% manje nego u 2020., kada je prijavljeno 8.539 osoba).

Od toga su kao počinitelji prijavljene 6.402 osobe muškog spola (199 osoba manje nego u 2020., kada je prijavljeno 6.601 osoba) i 1.966 osoba ženskog spola (28 više nego u 2020., kada je prijavljeno 1.938 osoba ženskog spola). Ako gledamo u postotcima, muškaraca počinitelja prekršajnih djela je 77%, a žena 23%.

Evidentirano je ukupno 1.620 recidivista prekršajnih djela nasilja u obitelji, što čini udio od 19,4% od svih počinitelja prekršaja. Recidivista je za 12,3% manje nego u 2020., kada je prekršajno bilo prijavljeno 1.848 recidivista.

> Učitelji i socijalni radnici do kraja godine dobivaju status službene osobe?

> Šibenski socijalni radnici prosvjedovali: 'Ministarstvo se nije oglasilo o našim gorućim problemima. Neka preuzmu svoj dio odgovornosti'

> Predsjednik Komore socijalnih radnika o najavljenj reformi: Ministarstvo nastavlja s ignorantskim stilom prema struci

Pad broja slučajeva obiteljskog nasilja?

Policija je evidentirala ukupno 9.564 žrtve što je također manje u odnosu na 2020., kada je evidentirano 9.888 žrtava. Prema spolu je evidentirano je 6.122 žrtava ženskog spola (64%) i 3.442 žrtava muškog spola (36%). Uspoređujući s 2020., žrtava žena je 148 manje, dok je čak 176 žrtava muškog spola više u odnosu na 2020. Iz brojki MUP-a ukupni broj žrtava manji je u odnosu na 2020., pao je za 3%.

Ako se promatra odnos između počinitelja i žrtava, najviše je žrtava bilo žena u partnerskim odnosima – 3.781 žrtva. Od roditelja je nastradalo ukupno 1.774 djece, dok je od djece nastradalo 1.737 roditelja. Ostale žrtve su po drugim srodničkim odnosima.

Ovakve brojke upućuju na nastavak trenda kontinuiranog pada broja slučajeva obiteljskog nasilja u sferi prekršajnog prava. Ali postotak pada značajno se smanjio u odnosu na protekle godine kada je on bio između 5 i 10% na godišnjoj razini. U 2021. taj postotak pada broja prijavljenih slučajeva iznosi samo 2%. Činjenica je i da je ipak u 2021. zabilježen rast broja žena počiniteljica nasilja od 1,5% i porast muškaraca žrtava od čak 4,8% u odnosu na 2020.

Kaznena djela nasilja u obitelji/među bliskim osobama

2021. godinu obilježio je nastavak rasta broja počinjenih kaznenih djela u obitelji i među bliskim osobama. Trend rasta broja slučajeva u sferi kaznenog prava bilježi se već sedmu godinu za redom.

Prema službenim podacima MUP-a u 2021. počinjeno je ukupno **6.452 kaznenih djela među bliskim osobama** (5.747 u 2020.) što znači porast od 12% u odnosu na 2020.

Što se tiče kaznenog djela iz čl.179.a Kaznenog zakona – "Nasilje u obitelji" – počinjeno je 1.661 ovih kaznenih djela u 2021.(1.578 u 2020.), a to je za 83 više zabilježenih slučajeva u komparaciji s 2020. godine ili porast od 5%.

U takvim kaznenim djelima ukupno je stradalo 6.656 žrtava (5.960 u 2020.) što je za 12% više žrtava nego u 2020.

Od ukupnog broja stradalih žrtava u 2021., 5.244 su žene (4.506 u 2020.), odnosno ukupno 79%, dok je muškaraca 1.412 ili 21% (1.454 u 2020.) Prema statistici zabilježeno je ukupno 738 žena žrtava nasilja više nego u 2020., te 42 muškarca žrtve nasilja manje nego u 2020.

Ako uzmemo u obzir brojčane pokazatelje kaznenih djela koja se najčešće čine nasilničkim ponašanjem u obitelji/između bliskih osoba po broju evidentiranih prednjači kazneno djelo Prijetnja s 3.088 zabilježenih ovih kaznenih djela (2.509 žrtava žena i 778 žrtava muškaraca); na drugom mjestu je Tjelesna ozljeda s 1.142 zabilježena kaznena djela (846 žrtava žena i 301 žrtava muškaraca); na trećem mjestu je Nametljivo ponašanje s 236 zabilježenih slučajeva (227 žrtava žena i 9 žrtava muškaraca); na četvrtom mjestu je Teška tjelesna ozljeda s 154 zabilježena slučaja (89 žrtava žena i 65 žrtava muškaraca); na petom mjestu je Silovanje s čak 101 zabilježenim slučajem i 100% žena žrtava ovog kaznenog djela.

Pravobraniteljica za djecu: Prošlu godinu obilježila su smrtna stradanja djece

Pravobraniteljica za djecu i pravobraniteljica za ravnopravnost spolova u godišnjim izvješćima upozoravaju na **smrtno stradanje djece** i trend **porasta broja žena koje su ubile bliske osobe**.

“Godinu 2021. obilježila su smrtna stradanja djece”, upozorava u godišnjem izvješću za 2021. pravobraniteljica za djecu Helenca Pirnat Dragičević.

Djeca su, navela je, stradavala u prometu ili nesretnim slučajem, neka su si sama oduzela život, a posebno su **potresni slučajevi u kojima su izgubila život zbog roditeljskog nemara ili nasilja u obitelji**. Istaknula je nekoliko područja koje zahtijevaju hitne promjene, a među njima su zaštita djece od nasilja i uznemiravanja, porast broja djece u institucijama, nedostatna zaštita djece od seksualnog nasilja.

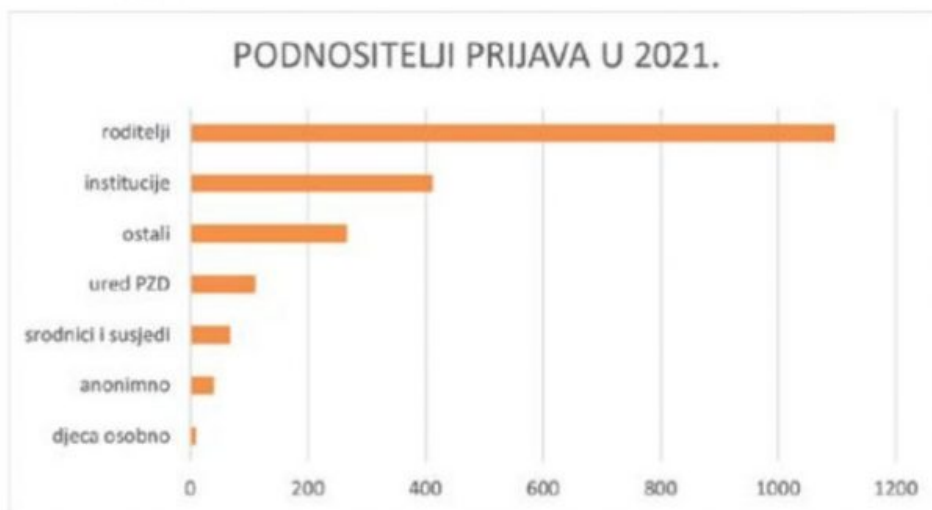
“Nažalost, suočili smo se s više tragičnih slučajeva u kojima su roditelji nasiljem i nemarom prouzročili smrt svoje djece ili su namjerno počinili okrutno ubojstvo vlastite djece”, piše pravobraniteljica.

Dodaje kako su ti slučajevi iznova potaknuli ozbiljno propitivanje učinkovitosti sustava zaštite djece od nasilja.

“**Situacije zlostavljajućeg i zanemarujućeg ponašanja roditelja prema djeci nužno zahtijevaju žurnu intervenciju društva, ali u praksi vidimo da i društvo i stručnjaci ponekad imaju previsoku toleranciju na loša ponašanja roditelja prema djeci**”, ističe Pirnat Dragičević, te dodaje da se više vodi računa o „pravu roditelja na djecu”, ne misleći dovoljno na prava djece na život bez nasilja. Postavlja se pitanje gdje je granica roditeljskih prava, navodi.

Tko se sve obraća pravobraniteljici za djecu?

U velikom broju pravobraniteljici za djecu obraćaju se i nadležna ministarstva, agencije i inspekcije, najčešće policijske uprave koje ured pravobraniteljice obavještavaju o stradavanju djece u prometu (48) zatim državni inspektorat (20), koji je prijavljivao slučajeve odbijanja obveznog cijepjenja djece i povrede u okviru praćenja zaštite djece od gospodarskog iskorištavanja.

Za savjet, pomoć i podršku u pojedinačnim slučajevima obraćaju se i centri za socijalnu skrb, domovi za djecu, udruge te predstavnici lokalne zajednice. U nekim slučajevima obraćaju se Uredu saborski zastupnici, ali i pojedini saborski odbori tražeći postupanje pravobraniteljice za djecu.

Djeca su se pravobraniteljici osobno obratila u 10 slučajeva. Prituživala su se na neprimjeren odnos nastavnika, poput neprimjerenog kažnjavanja, vrijeđanja i ponižavanja ili neuvažavanja primjerenog programa obrazovanja. Iskazivala su zabrinutost zbog organizacije nastave u uvjetima pandemije Covid-19 te mogućeg negativnog utjecaja takve organizacije nastave na maturante.

Prituživala su se na **ponašanje udomitelja, posebnih skrbnika i roditelja** s kojim ostvaruju osobne odnose. Tražila su zaštitu od smještaja u odgojnu ustanovu, zaštitu svojih imovinskih prava, a u jednom slučaju dijete je tražilo pomoć u ishođenju osobne iskaznice.

U 41 slučaju pravobraniteljici su se obratili bake i djedovi, a prijave je Ured primao i od drugih djetetovih srodnika (19) i susjeda (8). Obračali su se i anonimni prijavitelji (40) te ostale kategorije prijavitelja (266). U 111 pojedinačnih slučajeva postupanje je pravobraniteljica za djecu započela na vlastitu inicijativu.

Od ukupno 825 predmeta u području ostvarivanja osobnih prava djece, najveći broj (426) odnosi se na **pravo na život s roditeljima i roditeljsku skrb**. Riječ je najčešće o obraćanjima roditelja nakon **raspada obiteljske zajednice** koji se obraćaju raznim institucijama, uključujući i pravobraniteljicu za djecu, tražeći pomoć u razrješenju međusobnog konflikta koji se javlja u vezi s ostvarivanjem roditeljskih prava i prava na osobne odnose s djetetom.

Po brojnosti slijede prijave povreda prava na zaštitu od nasilja (198), prava na zaštitu od zanemarivanja (71), prava na djetetovu privatnost (83) te statusna prava (28). Ostale povrede osobnih prava bile su zastupljene u manjem broju: posvojenje (8), pravo na život (7), udomiteljstvo (3) te skrbništvo (1).

Povrede osobnih prava djece 2021. Osim ovih prijava, u praćenju je bilo i 272 predmeta koji su preneseni iz prethodnih godina, koji se u najvećem broju odnose na pravo na život s roditeljima i roditeljsku skrb (157) te na zaštitu od nasilja i zanemarivanja (95).

OSOBNNA PRAVA	Broj predmeta u radu iz prethodnih godina	Broj predmeta zaprimljenih u 2021.	Broj djece u 2021.	
			Broj djece	Grupa djece
Pravo na život		7	7	
Pravo na saznanje vlastitog podrijetla		3	3	
Pravo na prijavu rođenja	4	22	33	6
Pravo na osobno ime				
Pravo na stjecanje državljanstva		1	1	
Pravo na život s roditeljima i roditeljsku skrb	157	426	640	7
Posvojenje	1	8	11	1
Pravo na zaštitu od nasilja	67	198	329	17
Zanemarivanje	28	71	119	2
Skrbništvo		1	1	
Udomiteljstvo	3	3	3	
Pravo na sklapanje braka		1	1	
Pravo na djetetovu privatnost	11	83	99	14
Ostalo	1			
UKUPNO	272	825	1248	47

Foto: dijete.hr

Pravobraniteljica se posebno osvrnula na slučaj malene Nikoll

Pravobraniteljica za djecu se posebno osvrnula na slučaj dvoipolgodisnje djevojčice Nikoll iz Nove Gradiške čija je smrt potresla Hrvatsku.

Djevojčica je, podsjetimo, preminula zbog stravičnih ozljeda glave. Nakon smrti djevojčice krenula je istraga kojom je utvrđeno da su roditelji mjesecima zlostavljali i zanemarivali dijete. Roditelji su uhićeni, a ravnatelj novogradiškog Centra za socijalnu skrb je smijenjen. Kontrolni upravni nadzor Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike nad radom Centra za socijalnu skrb Nova Gradiška, utvrdio je višestruke pogreške i propuste. Majka dvogodišnje romske djevojčice Nikoll Dedić iz Nove Gradiške, koja je od posljedica teških ozljeda preminula 4. travnja 2021. u zagrebačkoj Klinici za dječje bolesti, nepravomoćno je osuđena na 13 godina zatvora, dok je otac djevojčice osuđen na sedam godina.

“Upravo jedan takav slučaj potresao je cjelokupnu javnost te potaknuo reakcije velikog broja institucija i pojedinaca koji se bave djecom i dječjim pravima, medija te cjelokupne javnosti”.

“Javno se problematizirala učinkovitost sustava zaštite dječjih prava te kapacitet i sposobnost sustava i pojedinaca u njemu da na vrijeme prepoznaju i preveniraju rizike koji su, nažalost, doveli do smrtnog stradanja djeteta”.

“U ovom slučaju posebno su mučan dojam ostavile **izjave stručnih djelatnika raznih institucija koji navode da su poduzimane sve potrebne radnje – a djeteta više nema**. Ovakav ishod dodatno je narušio povjerenje u sustav socijalne skrbi i još jednom potvrdio da mu je nužna žurna reforma. No, važno je istaknuti da u cilju zaštite djece **cijela zajednica mora funkcionirati kao zaštitna mreža za djecu**”, ističe pravobraniteljica.

“U nekim slučajevima odgovornost za smrt djeteta, uz roditelje, snose i **institucije, ali i društvo u cjelini** jer cijela zajednica mora funkcionirati kao zaštitna mreža za dijete. Svi sustavi s kojima dijete dolazi u doticaj – zdravstvo, obrazovanje, socijalna skrb, pravosuđe i drugi – trebaju na prvom mjestu štititi najbolji interes djeteta, a posebno su važne institucije koje obuhvaćaju najširi krug djece: domovi zdravlja, dječji vrtići i škole. To su mjesta na kojima stručnjaci mogu uočiti znakove koji bi ukazivali na zanemarivanje ili zlostavljanje te na vrijeme intervenirati, obavijestiti socijalne službe i zaštititi dijete. **Odgovornost je i na susjedima**, koji

često mogu čuti ili vidjeti što se događa s djecom u njihovom susjedstvu te pravovremeno prijaviti nadležnim službama.”

“Reakcije socijalne službe i pravosuđa u čijoj je nadležnosti donošenje odluka o daljnjoj sudbini djeteta moraju biti brže i učinkovitije”, upozorava.

“Njihovo toleriranje neodgovarajućih postupaka prema djetetu, opetovano davanje šansi roditeljima „da se poprave”, dugotrajnost donošenja sudskih odluka i predugo čekanje na njihovu provedbu, nedostatak smještajnih kapaciteta za djecu koja se trebaju izdvojiti iz obiteljske sredine – sve se to u konačnici odražava na sigurnost i zaštitu djece. Svjesni smo da nepovoljne objektivne okolnosti negativno utječu na rad socijalne službe i pravosuđa, te da one još nisu otklonjene iako na njih ukazujemo već duže vrijeme, no to ne smije i ne može biti opravdanje za nepoduzimanje ili nedovoljno poduzimanje aktivnosti za zaštitu djece”, upozorava se u Izvješću za 2021. godinu.

Još jedan problem: Rast broja djece u ustanovama

Pravobraniteljica upozorava i na rast broja djece u ustanovama. Lani je tamo bilo 806 djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi, godinu prije 730.

Povezuje to s mogućim strahom djelatnika sustava da se ne ponove tragični događaji u kojima su djeca teško ili smrtno stradala u svojim obiteljima, ali i nedovoljnim brojem udomiteljskih obitelji.

Lani je iz ustanova koje se brinu o djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi posvojeno 37 djece, na kraju godine u njima je bilo još 111 djece s uvjetima za posvojenje.

Djeca su najranjivija, ali nisu jedina osjetljiva skupa. Često stradavaju i žene.

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova: Trend porasta broja žena koje su ubile bliske osobe

“I u 2021. godini nastavio se, iako usporeno, rast nasilja u obitelji kaznene prirode, kao i trend porasta broja ubijenih žena od strane bliskih osoba, usprkos padu ukupnog broja ubijenih žena te su žene i dalje, u velikoj većini, žrtve nasilja u obitelji”, navodi pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić u godišnjem Izvješću za 2021.

1 od 3 < >

Grafikon: Brojčani pokazatelji za kazneno djelo iz čl.179.a Kaznenog zakona – „Nasilje u obitelji”, za razdoblje 2015.-2021.

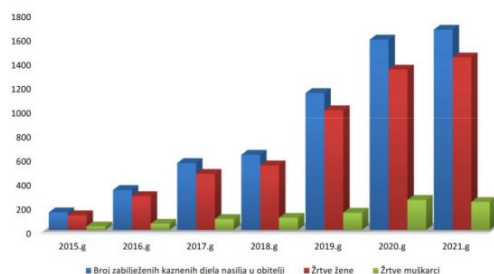

Foto: prs.hr

Prošle godine ubijeno je 14 žena što je manje nego u 2020., no njih 80 posto ubile su bliske osobe što je uzlazni trend.

“Sustav i dalje nema odgovora koji bi učinkovito adresirao uzroke rodno utemeljenog, obiteljskog, odnosno ukupnog nasilja, pa tako i nasilja prema ženama”, upozorila je pravobraniteljica.

Rast broja kaznenih djela s jedne strane te pad broja ubojstava žena s druge, sigurno je uzrokovan pojačanim naporima koje posljednjih godina policija ulaže u senzibilizaciju i edukaciju policijskih službenika.

“Stroža zakonodavna i praktična kvalifikacija obiteljskog i rodno utemeljenog nasilja moguće ima utjecaj na smanjen broj ubojstava, no to će se tek moći utvrditi u budućnosti”, navela je.

Pravobraniteljica već godinama upozorava da naš sustav borbe protiv nasilja prema ženama i u obitelji dugoročno zapravo **odvraća žrtve nasilja od prijavljivanja lakših oblika nasilja dok situacija ne eskalira** i prijeđe u sferu kaznenog zakonodavstva, a onda je nasilje više nemoguće trpjeti ili kriti jer su posljedice najčešće tragične.

Takav sustav nejasnih kriterija koji u osnovi neselektivno adresira sve oblike nasilja kroz represivni sustav pogodan je za manipulacije i lako ga je zlorabiti.

S druge strane, **žrtve u takvoj konstelaciji gube povjerenje u sustav, trpe nasilje i nisu sklone prijavama, dok doista ne nastradaju**, a tada je često već i kasno. Opisanom sustavu borbe protiv rodno utemeljenog nasilja nedostaje preventivna komponenta, nedostaje sveobuhvatna i kontinuirana edukacija i nedostaju programi resocijalizacije počinitelja, a bez navedenih komponenti rodno utemeljeno nasilje se ne može uspješno suzbijati, navodi pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.

Psihosocijalni tretman počinitelja nasilničkih djela

Prema podacima Ministarstva pravosuđa i uprave za 2021., ukupni broj evidentiranih sigurnosnih mjera i obveza čije je provođenje u nadležnosti probacijske službe i/ili unutar zatvorskih sustava, bio je 199 (190 u 2020.) dok je ukupan broj provedenih mjera i obveza u 2021. (uključujući i one čije izvršavanje započelo u ranijim kalendarskim godinama) 61 (48 u 2020.)

Gledajući spolnu raščlambu, mjere i obveze psihosocijalnog tretmana iz sfere kaznenopravne zaštite, izrečene su prema 22 žene i 177 muškaraca. MPU je istaknuo kako je u 2021., temeljem čl.13. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, **zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana provedena u cijelosti prema 193 osobe**, od kojih 48 čine žene (25%), a preostalo muškarci (75%).

U odnosu na 2020. bilježimo značajan pad broja osoba koje su u cijelosti završile ovaj tretman (u 2020. ukupno je psihosocijalni tretman u cijelosti završilo 265 osoba, od čega 59 žena (22%) i 206 muškaraca (77,7%)).

Ukupna sredstva za provođenje psihosocijalnih tretmana u kaznenim i prekršajnim postupcima za 2021. smanjena su rebalansom s predviđenih 900.000 kuna na 750.000 kuna, od kojih je utrošeno ukupno 585.490,13 kuna što je 8% manje utrošenih sredstava u usporedbi s 2020.

Unatoč višegodišnjem izvještavanju Pravobraniteljice o značaju psihosocijalnog tretmana kao ključnog instrumenta dugoročne prevencije recidiva u području obiteljskog i rodno utemeljenog nasilja, sredstva za ovu aktivnost se iz godine u godinu smanjuju, što će se zasigurno dodatno negativno odraziti na utvrđene trendove rasta broja kaznenih djela i pada

broja prekršajnih djela rodno utemeljenog i obiteljskog nasilja, odnosno 'brutalizacije nasilja', navodi pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.

Postupanje centara za socijalnu skrb prema žrtvama nasilja u obitelji – uočeni propusti predstavljaju izdvojene slučajeve

I tijekom ovog izvještajnog razdoblja nastavila se načelno dobra praksa CZSS vezano uz dosljednu primjenu odredbi Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji te tretman žrtava obiteljskog nasilja. **Uočeni propusti u postupanju centara predstavljaju (kao i tijekom ranijih godina) pojedinačne i izdvojene slučajeve, a nikako uobičajeni standard u postupanju sa žrtvama**, ističe pravobraniteljica.

Pritom se kao jedno od aktualnih pitanja i tijekom ovog izvještajnog razdoblja javlja važnost senzibilnog i individualnog pristupa prema žrtvama obiteljskog nasilja. Pojedine pritužbe ukazuju i kako je potrebno kontinuirano ukazivati na obvezu zaštite tajnosti podataka na koje žrtva ima pravo, a sukladno čl.6. ZZNO, navodi pravobraniteljica.

Provedba Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji

U Republici Hrvatskoj ukupno djeluje 25 skloništa za žrtve nasilja (od kojih je 6 novoosnovanih u 2020.). Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike osigurava financijska sredstva za ukupno 23 skloništa. Ukupni kapacitet smještaja žrtava nasilja u obitelji je 352 mjesta za žrtve nasilja u obitelji. Na dan 1. kolovoza 2022. ukupno je popunjeno 218 mjesta odnosno 62 posto ukupnih smještajnih kapaciteta. Usluga smještaja za žrtve nasilja je besplatna i može se osigurati 24 sata dnevno. Usluga je dostupna na području cijele Republike Hrvatske.

Skloništa za žrtve nasilja u obitelji, osim usluga smještaja, korisnicima pružaju i savjetodavne usluge te psihosocijalnu podršku, pravno savjetovanje, brigu o zdravlju, pomoć pri smještaju djece u vrtić, upisu u školu, pomoć u zapošljavanju, pisanje tužbi, žalbi, praćenje sudskih postupaka, pisanje predstavki, posredovanje u kontaktu sa sudom, policijom, centrima za socijalnu skrb, školama i drugo.

Međutim, podatci pribavljeni od županija ukazuju na **neujednačenu praksu financiranja skloništa**, posebice vezano uz visinu novčanih sredstava izdvojenih za njihov rad iz županijskih proračuna, a koja i nadalje čine vrlo malen, gotovo zanemariv, udio u njihovim proračunima (između 0,0006% – 0,06%), ističe pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.

U odnosu na stambeno zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelji, potrebno je nastaviti s proaktivnom provedbom navedene mjere. Stoga Pravobraniteljica smatra da je prioritet uvesti sustavno, sigurno i pravovremeno financiranje svih postojećih skloništa za žrtve nasilja, kao i osigurati adekvatna sredstva za stambeno zbrinjavanje žrtava.

Roditeljska skrb – nastavila se načelno dobra praksa centara za socijalnu skrb u ovom području

“Pritužbe iz ovog područja su u 54% slučajeva podnosili muškarci/očevi pritužujući se na spolne stereotipe vezane uz roditeljsku skrb i općenito ulogu i položaj oca u skrbi za djecu. Pritužbe majki su bile usmjerene uglavnom na njihov nepovoljniji položaj uvjetovan proživljenim obiteljskim nasiljem”, navodi pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.

Analizom zaprimljenih pritužbi vidljivo je kako se i tijekom 2021. (unatoč specifičnim epidemiološkim okolnostima) nastavila načelno dobra praksa centara za socijalnu skrb u ovom području.

Kao važan novi dokument treba spomenuti Rezoluciju Europskog parlamenta od 6. listopada 2021. o posljedicama nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama i prava skrbištvu po žene i djecu (2019/2166(INI)). Pored postupanja po zaprimljenim pritužbama, izvještajno razdoblje karakteriziraju i određene aktivnosti vezane uz koncept/sindrom otuđenja od roditelja pri čemu je Pravobraniteljica isticala kako se prvenstveno radi o pitanju struke koja se o navedenom treba odrediti.

Socijalni radnici zabrinuti zbog nerazumijevanja Vlade i Ministarstva

Socijalni radnici na Svjetski dan socijalnog rada u ožujku izrazili su nezadovoljstvo odnosom države i politike prema sustavu socijalne skrbi. Posebno ih zabrinjava, kako navode, očito nerazumijevanje Vlade i nadležnog Ministarstva prema socijalnim radnicima kao najizloženijim akterima tog krajnje zahtjevnog sustava.

Sustav socijalne skrbi i novi Zakon o socijalnoj skrbi

Socijalna skrb organizirana je djelatnost od javnog interesa za Republiku Hrvatsku čiji je cilj pružanje pomoći osobama u nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima za unaprjeđenje kvalitete života i osnaživanja.

Sustav socijalne skrbi temelji se na načelu supsidijarnosti, što podrazumijeva **odgovornost pojedinca i obitelji za vlastitu socijalnu sigurnost, a uloga je države da u tome pomaže, s ciljem sprečavanja, ublažavanja i otklanjanja socijalne ugroženosti**. Korisnici, prava i uvjeti za njihovo ostvarivanje, kao i druga pitanja od značenja za ovu djelatnost, definirani su Zakonom o socijalnoj skrbi.

Krajem siječnja 2022. u Hrvatskom saboru izglasani su **Zakon o socijalnoj skrbi**, Zakon o udomiteljstvu i pet komorskih zakona. Radi se o sedam zakona koji su dio reforme sustava socijalne skrbi.

> (VIDEO) Socijalni radnici zabrinuti zbog novih napada: 'Ponovit će se Đakovo'

> Socijalni radnici o slučaju na Pagu: 'Nepravedno je odgovornost pripisati stručnjacima jednog sustava'

Komora socijalnih radnika i ostale kategorije iz struke socijalne skrbi u javnom su savjetovanju iznijeli više od 2400 primjedbi na novi Zakon, te su njime nezadovoljni. Upozorili su da je suprotan svim njihovim prijedlozima.

"Vidjelo se u javnoj raspravi da je postignut konsenzus od svih strana da će ovakva reforma duboko i trajno naštetiti sustavu. Obračali smo se svim instancama s očekivanjem da ćemo biti partneri u tom kreiranju", upozorila je predsjednica Hrvatske udruge socijalnih radnika Štefica Karačić govoreći o novom Zakonu.

"Sporno je što je u procesu od četiri godine donošenja zakona, na koncu se u pola godine dogodilo da smo dobili sasvim drugi smjer te da je **zakon kreiran isključivo u kabinetu ministra Aladrovića**, koji će u svojoj političkoj karijeri jednog dana otići iz ovog sustava. Ovo će za njega biti jedan eksperiment kojeg se neće ni sjećati ni sramiti, a **korisnici i mi, kojih se itekako tiče ovaj sustav, trpjet ćemo te posljedice**. Taj zakon je suprotan Ustavu Republike Hrvatske, Nacionalnoj razvojnoj strategiji, kojeg je Sabor donio u veljači prošle godine. U dijelu nepribližavanja sustava korisniku u smislu decentralizacije. Sustav je i sada centraliziran, a ovim zakonom će biti apsolutno centraliziran", naglasila je Karačić.

Ilijaš: 'U Hrvatskoj 2500 socijalnih radnika skrbi o više od pola milijuna korisnika'

“Hrvatska ima 2500 socijalnih radnica i radnika koji skrbe o više od pola milijuna korisnika, što su velike brojke, no o socijalnoj skrbi u javnosti se govori samo nekoliko puta godišnje i samo kada se dogodi nešto loše”, istaknuo je u ožujku predsjednik Hrvatske komore socijalnih radnika **Antun Ilijaš** u sklopu Svjetskog dana socijalnog rada pod nazivom “Socijalni rad u Hrvatskoj: nove perspektive”.

> **Karačić o Zakonu o socijalnoj skrbi: Ministru je ovo eksperiment kojeg se neće ni sjećati ni sramiti**

> **Predsjednik Hrvatske komore socijalnih radnika: ‘Očito premijer ne želi čuti što mi govorimo, izigrani smo – i to brutalno’**

> **Danas prosvjed socijalnih radnika – Ilijaš: Ministar bi trebao uvažavati ono što mi kažemo**

“Evidentan je **trend porasta nasilja u društvu, nepovoljnih demografskih promjena i ekonomske i socijalne nesigurnosti**, što pred socijalne radnike stavlja nove izazove, a često i krizne situacije”, upozorili su.

“I umjesto da nositelji politika u hrvatskom društvu to prepoznaju i profesionalcima koji se danonoćno bore za živote i prava korisnika sustava socijalne skrbi pruže podršku, **hrvatska politika ignorira glas struke i sve češće odgovornost prebacuje upravo na leđa socijalnih radnika**”, naglašeno je na skupu koji je okupio više od stotinu socijalnih radnika iz cijele Hrvatske.

Socijalni radnici dobivaju šutnju i ignoriranje

Predsjednica Hrvatske udruge socijalnih radnika **Štefica Karačić** istaknula je da se Svjetski dan socijalnog rada obilježava pod nazivom Izgradimo zajedno održivo društvo po mjeri svakoga i upozorila kako se ignoriraju socijalni radnici.

“Voljela bih danas reći da je prošla godina protekla u iskustvima dijaloga, partnerstva i suradnje struke i politike. Nažalost, nije. **Doneseni su važni zakoni i definirana takozvana reforma sustava socijalne skrbi, ali bez podrške onih koji ju trebaju provesti.** I kada smo se kao stručnjaci konstruktivno uključili i upozorili na nedostatke, **umjesto dijaloga dobili smo šutnju i ignoriranje.** To nije put kojim možemo kao struka i kao društvo ići naprijed. Zato s ove pozornice danas poručujem da socijalni radnici neće biti javne mete u službi nefunkcionalnog, tromog i neuređenog sustava socijalne skrbe. Mi ćemo pokazati profesionalnu hrabrost u obrani digniteta struke i dostojanstva naših korisnika. **Vrijeme je da hrvatska politika prestane ignorirati struku i da se politikom počnu baviti ljudi koji su spremni na dijalog i partnerski odnos**”, poručila je Karačić.

> **Socijalni radnici: ‘Komunikacija s ministarstvom pukla je kada je ministar Aladrović bio na čelu’**

> **Psiholozi i socijalni radnici pokrenuli peticiju: Dopustite stručnjacima da rade svoj posao!**

Ilijaš: ‘Socijalni radnici ne mogu biti dežurni krivci ili ilustracija neučinkovitog sustava’

Podršku skupu dala je i Hrvatska komora socijalnih radnika, a predsjednik Antun Ilijaš istaknuo je da svi dionici u društvu moraju govoriti više o socijalnoj skrbi.

“Kao što dobro znate, u Hrvatskoj imamo dvije i pol tisuće socijalnih radnica i radnika i više od pola milijuna korisnika sustava socijalne skrbi. To su jako velike brojke. Međutim, istovremeno, mi o socijalnoj skrbi i socijalnim radnicima u javnosti govorimo samo nekoliko puta godišnje. Kako je to moguće? Svi dionici u društvu, počev od nas samih pa sve do medija, o sustavu socijalne skrbi moramo govoriti što više i što češće. Istina je, ima teških i

tužnih slučajeva, ali ima i bezbroj lijepih i sretnih ishoda u zajedničkoj borbi za pomoć potrebitima. Moramo i o tome pričati”, kazao je Ilijaš.

“Ne pristajem da budemo tema u široj javnosti samo par puta godišnje i samo kada se dogodi nešto loše. Istina je najvažnija, ali isto tako **nećemo dopustiti da socijalni radnici budu dežurni krivci ili ilustracija neučinkovitog sustava**. A ne, ne. Posve suprotno. Socijalni radnici rade savjesno i profesionalno, usprkos takvom sustavu i to je ono što želim da se zna”, poručio je Ilijaš.

> **Šola: Dobar dio udruga financiranih izvana ima političku agendu ideološke kolonizacije**

> **Selak Raspudić: Ministar je trebao osuditi Veljačin prostački rječnik i stati uz socijalne radnike**

> **Grmoja za Narod.hr: Osim što poziva na nasilje i hysteriju, koje još kompetencije Veljača ima?**

> **Ovo su objave Veljače i Janjić o socijalnim radnicima zbog kojih je dignuta tužba**

“**Socijalni rad u Hrvatskoj nalazi se na prekretnici**. Rezultat je to ne samo društvenih napetosti i kriza kojima svjedočimo posljednjih godina, već i odraz unutarnjih napetosti, kontradikcija i pritisaka kojima je profesija izložena. Socijalni radnici nalaze se u situaciji kada trebaju obraniti temeljne postavke profesije, ali istovremeno naći brze odgovore na krize, nove socijalne probleme i rizike u kompleksnoj stvarnosti”, zaključuju socijalni radnici.

* *Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.*

Podržite nas! Kako bismo Vas mogli nastaviti informirati o najvažnijim događajima i **temama koje se ne mogu čitati u drugim medijima**, potrebna nam je Vaša pomoć. Molimo Vas podržite Narod.hr s 50, 100, 200 ili više kuna. Svaka Vaša pomoć nam je značajna! Hvala Vam! Upute kako to možete učiniti možete pronaći **OVDJE**

Izvor: narod.hr

OZNAKE [centar za socijalnu skrb](#) [josip aladrović](#) [ministarstvo rada](#) [nasilje u obitelji](#) [socijalna politika](#) [ubojstvo djece](#)
[vlada andreja plenkovića](#)

Sviđa mi se

Prethodni članak

Tomašević tvrdi da ga SDP ucjenjuje i poručuje da je spreman na nove izbore

Sljedeći članak

HURO: Što je sporno u očito ishitreno kreiranoj kompenzacijskoj mjeri za roditelje odgovitelje?

VEZANI ČLANCI **VIŠE OD AUTORA**

Dr. sc. Jurić: Dva su ključna cilja popisa – prikazati da je katolika drastično manje i zamagliti istinu da je stranaca drastično više